

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

จากการที่เกิดสภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในปี 2540 นับได้ว่าเป็นการเผชิญปัญหาที่ค่อนข้างรุนแรงถึงขั้นวิกฤต ส่วนหนึ่งเกิดขึ้นจากปัญหาโครงสร้างที่สะสมและไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง และจากผลของเศรษฐกิจในอดีตที่เติบโตแบบฟองสบู่เงินทุนระยะสั้น ทำให้ทางการต้องประกาศระงับการดำเนินงานของบริษัทเงินทุน 58 แห่งเป็นการชั่วคราว ในวันที่ 5 สิงหาคม 2540 ซึ่งต่อมาได้ประกาศปิดเป็นการถาวรจำนวน 56 แห่ง ตั้งแต่วันที่ 8 ธันวาคม 2540 (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2541 : ออนไลน์) จากผลการชบเซาของเศรษฐกิจตั้งแต่ปี 2540 ทำให้ตลาดแรงงานมีการจ้างงานลดลงและการเลิกจ้างงานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทำให้อัตราการว่างงานสูงขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อออกไปประกอบอาชีพของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับต่าง ๆ จากทุกสถาบัน โดยเห็นได้จากภาวะการว่างงานของผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่งถือได้ว่าเป็นตัวชี้ภาวะทางเศรษฐกิจของประเทศได้ โดยเฉพาะในช่วงปลายปี 2540 เป็นช่วงที่ประเทศได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง ดังเห็นได้จากในช่วงปี 2539 มีผู้ว่างงานร้อยละ 14.2 และเพิ่มขึ้นในปี 2540 มีผู้ว่างงานเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 14.60 แต่ในช่วงปี 2541 – 2543 มีผู้ว่างงานเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 23.9, 27.8, 27.1 ตามลำดับ จึงเห็นได้ว่านับตั้งแต่ปี 2541 เป็นต้นมา การก้าวกระโดดของการเพิ่มขึ้นของอัตราการว่างงานมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเกือบอีก 1 เท่าตัว ของปี 2540 ส่วนในปี 2544 มีผู้ว่างงานอีกร้อยละ 25.7 และจากการสำรวจครั้งล่าสุดในปี 2545 พบว่ามีผู้ว่างงานอีกถึงร้อยละ 23.5 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2545 : 1) จากสภาพปัญหาดังกล่าวรัฐบาลจึงได้สนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้ดองาน หรือผู้ที่สำเร็จการศึกษาแล้วยังไม่มีงานทำประกอบกิจการส่วนตัว โดยรัฐบาล ได้จัดให้มีแหล่งสินเชื่อระยะยาว อัตราดอกเบี้ยต่ำ และผลักดันให้ธนาคารพาณิชย์ขยายการสนับสนุนสินเชื่อระยะยาวให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมทั้งจัดให้มีสถาบันฝึกอบรมผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยเฉพาะ เพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดการและเทคโนโลยี โดยเน้นการพัฒนาผู้ประกอบการและการพัฒนาผู้สืบทอดกิจการ (วิฑูรย์ สิมะ โชคดี, 2542) เพื่อเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยลดผลกระทบจากการว่างงาน หรือการส่งเสริมให้มีการกระจายการลงทุนออกไป อันจะสามารถเป็นแนวทางในการแก้ไขความยากจน ความเหลื่อมล้ำของรายได้ และปัญหาการว่างงานซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของประเทศไทย

อาชีวศึกษาจัดตั้งขึ้นเพื่อการศึกษาวิชาชีพที่จะนำไปประกอบอาชีพทุกชนิด เพื่อดำรงชีวิต

โดยมีโรงเรียนหรือสถานศึกษาและครูอาจารย์เป็นผู้เสนอ มีผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายให้การสนับสนุนและควบคุมให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม (ภิญโญ สาร, 2533) ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 ตามความในมาตรา 7 กำหนดว่า ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบวิชาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในระหว่างการศึกษาพิจารณาการร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้มีการกล่าวถึงการอาชีวศึกษาเป็นอย่างมาก ว่าควรจัดอย่างไรจึงจะเหมาะสมกับความสอดคล้องและความต้องการ คือการประกอบกิจการอาชีพ ทั้งการงานอาชีพอิสระและการงานอาชีพในสถานประกอบการต่าง ๆ ด้วย (พนม พงษ์ไพบูลย์, 2543)

จังหวัดเชียงใหม่ มีสถาบันการศึกษาเอกชนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ จำนวน 7 สถาบัน โดยเป็นสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน 5 สถาบัน และสถาบันอาชีวศึกษาของรัฐบาล 2 สถาบัน ในแต่ละปีมีการผลิตนักศึกษาจำนวนมาก โดยในปีการศึกษา 2545 มีผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงประเภทวิชาบริหารธุรกิจ จำนวน 4,410 คน โดยเป็นนักศึกษาจากสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน 5 สถาบัน จำนวน 3,463 คน และสถาบันอาชีวศึกษาของรัฐบาล 2 สถาบัน จำนวน 947 คน (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่, 2545) ซึ่งผู้ที่สำเร็จการศึกษาประเภทวิชาบริหารธุรกิจเหล่านี้ เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับหลักวิชาของการบริหารธุรกิจ จึงน่าจะสามารถเป็นผู้ประกอบการได้ แต่ปรากฏว่ามีผู้ที่สำเร็จการศึกษาประเภทวิชาบริหารธุรกิจต้องการออกไปประกอบอาชีพเป็นผู้ประกอบการเพียงร้อยละ 20.7 เท่านั้น (นิศรา จันทร์เจริญสุข, 2542 : ๗) ประกอบกับสถานศึกษาเอกชนต้องแข่งขันกับสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาของรัฐบาลทุกด้าน โดยสถาบันของรัฐได้เปรียบทั้งในด้านความมีชื่อเสียง เปิดทำการสอนมานาน และค่าธรรมเนียมการเรียนถูกกว่าสถานศึกษาเอกชน นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 ได้มีการกระจายอำนาจให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาสนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชนท้องถิ่น และส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพอิสระด้วยตนเอง ทั้งนี้เพื่อลดจำนวนการว่างงานพร้อมกับการสร้างงานเพิ่มขึ้นต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542)

จึงทำให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะสำรวจทัศนคติของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นแนวทางในการสนับสนุนผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ประกอบกิจการส่วนตัวหลังจบการศึกษามากขึ้น อีกทั้งเพื่อเป็น